

Nuorten Osasto

MONESSEN, PA.

Maas tervehdän Toverittaren lukia muutamalla sanalla. Ensiksi kerron vähän meidän o-
tomme hommia. Osastomme
telmäseura näyttää ensi lauantai-
syyskuun 15 päivänä huvittavan
paleen "Idiootteja", Moses Hahlin
joittama.

hanneliton hommat ovat kai vä-
n heikontuneet, mutta kyllä ne taas
avat enemmän voimaa, kun talvi
apuu, ja kun kesä on ohi, sillä ke-
llä on niin paljon juhla, että ei
ndo kerjätä mitään tekemään.

Täältä Monessenista lähti viime
nnuntaina 15 polkaa sotarintamaan,
e olivat pakotettu lähtemään, sillä
pa oli langennut heille. Tuuhain
ouseva joukko oli heitä asemalla
aattamassa. Ensiksi oli paraadi ja
veidän "kuuhuisa soittoakunta Louhi"
ll taas näyttämässä kunniaa toiskie-
isten kesken. Se oisikin ollut ai-
van kumma asia jos ei "Louhi" olisi
ollut mukana, sillä onhan se jo niin
monta kertaa ollut sotaan ihmisiä
lnnotuttamassa. Minä en oikein
viitsi tunnustaa sitä suomalaisiksi
soittokunnaksi, kun se on niin rau-
kamainen, että viitsi mennä marssi-
maan sellaiseen paraadiin, joka vie
heidän toveritään kuolemalle. Eräs
toiskielinen puhuja puhui paraadin
jälkeen, ja hänen ensimmäiset sanan-
sa olivat seuraavat: "Meidän rauhan
maamme on nyt sodassa", sotamiehet
on tulleet yhtäkkiä tutuiksi meidän
kaduillamme, näiden viimeisten 5
kuukauden ajalla on alettu varustau-
tamaan todelliseen sotaan. Tämä on
outta meidän rauhaa rakastavalle
maallemme, jota se ei ole voinut u-
neksilakaan", puhui J. Harvard Kelly.

Hauskaa syksyä katkille taistelu-
toverille.
Toivoo toveruudella.
TYÖNE MÄKELÄ.

Ajattelin aikaa mennyttä

Kirj. Helmi M—n.

Kimposi kauas miehen terheinen.
Viertyi varsin alkoholiin menneisiin.
Aikaan, jolloin kadoksissa tiedon
mahti,
Sana sidottuna kahleisiin.

Kytettyä tiedot kammiolihin,
Luostareiden munkkien aarteisiin.
Jottei vahingossa valo voisi
Välähdellä kansan kerroksiin.

Sanaa solmellivat sinne, tänne,
Vatkasivat aina ajan mukaan:
Kaksimieliseksi sovitti he säännöt,
jottei oikein ymmärtäisi kukaan.

Keksivät he monet talkatemput,
Kansa usko, maksoi, heitä suosi;
Aulihisti hengenmiehet saivat
Kymmenykset paljaks' joka vuosi.

Ruumis kärsi, sielu paimennettu,
Tottui tylsä järki pimeyteen,
Kun ei paremmasta mitään tietty,
Tyytyi kansa nälkään, kurjuuteen.

Aika ajoin, aina silloin tällöin
Joku rohkein kapinolmaan nousi,
Vaun valtherrain vaino, uhka
Lamaannutti, ei launenutkaan jousi.

Vaan vähitellen alkoi sama mieli
Kyteli alla pinnan, kuonen.
Ja kuni pohjuksista mahti puhkes,
Se syöksyi, syyti lailla tulivuoren.

Valpastui se unelias väki,
Katsoi kauan nukkuneiden tavoin.
Pois kammiosta tiedon tahtoi
Se, että kansalle ois' selvä, avoin.

Paimensaaliit nyt jo pienentyivät,
Ei viehätystä enää talkatempuilla,
Järkeä, ajatusta aukoa he tahtoo
Sen uuden "sanan" tiedon voimalla.

Äidin hyvästijättö

Kirj. Helmi M—n.

Valvoin sun vuoteesi vierustalla,
Syömmessä kannoin toivetta montia.
Suo hoivasi, suojasin niin kuin voin,
Sua lähtevää kodiltonta.

Monta tikkui silmistäni kyynelillä,
Kuta vahvemmaksi vartesi vartui.
Tiesin, aina suojanais' en olla voi,
Siltä suruni suuremmaks' karttui.

Liian pieni oli pesämme suojaksesi,
Liian lujassa leivän kanta.
Siksipä lapseni edessäsi on
Tuo avara maailman ranta.

Jos kyllyksi oisi maata ja mantua
Ja kannikkaa mitä purra,
En laskisi lastani maailmalle,
Ettei tarvitsisi tähtesi surra.

Oi, muista sä äitisi kyyneltä
Maailman matkalla siellä,
Kanna mielessäsi uljuutta, rohkeutta,
Elon kivisellä tiellä.

Jos et ennen sä lapseni pala ja
Kuin jo äitisi mullassa maatuu,
Tulevaisuutta paremmaksi rakenne,
Siinä toivossa mammosi kaatuu.

Läyty toveriksi toisien turvattomain,
Oma onnemme kerran luokaa,
Ettei surusta äidit kalpenais',
Ettei murheestansa he huokaa.

Hyvästi, hyvästi lansepi,
Sinä syömmeni lohtu ja lempi,
Kun ajatukseni, toiveeni tietää saiti,
Nyt on mieleni kevyempi

Palvelijattaren asemasta

Huomasin kirjoituksen Toverittaren
palstoilla, jossa "Kirpale" toi ajatuk-
sensa julki palvelijattarien asemasta.
Minun täytyy tunnustaa, että se oli
kokonaan totta, mitä tulee siihen, että
me palvelijat pakostakin rupeamme
kuulumaan "Herrasväkeen". Minulla
on kymmenen vuoden kokemus tästä
palvelijan ammatista täällä Amerikka-
ssa, vaikka nyt juuri tällä kertaa en
ole palveluksessa. Olen täydellisesti
sitä mieltä, että jos kukaan, niin pal-
velija on pakostakin pakotettu näke-
mään sen mikä hän on ja mihin
luokkaan hän kuuluu, sillä emäntä
monta kertaa häpeää puhua palveli-
jalleen silloin kun hänellä on vierai-
ta, mutta ei häpeä puhutella koiraan-
sa: siis se osoittaa, että palvelija on
vähän vielä koiraakin alempi olento.
Tällainenko kohtelu opettaisi meitä
ajattelemaan, että kuulamme tuohon
"Herrasväkeen?". Kyllä se on suuri
erehdys.

Tämä kyllä pitää paikkansa, että
palvelijattaret pysyttelevät hyvin pal-
lon poissa puolueloiminnasta, mutta
he ovat siihen pakotetut, sillä mones-
sakaan tapauksessa he eivät jaksaa
toimia. Muistan erään kerran, kun
tulin osaston viralliseen kokoukseen,
jossa minusta puoli väkisten tehtiin
pöytäkirjuri, vaikka minä olin niin
väsynyt, että ajatuskyky oli kokonaan
toimeton, se ei jaksanut toimia ja
sillä oli se seurauksena, että pöytä-
kirja ei ollut kokouksen mukainen.
Minä en jaksanut seurata kokouksen
menoa, se oli mahdoton. Jos on hy-
väkin paikka ja itsäntäväki, niin sit-
tenkin kun lähtee pois paikasta, niin
tulee hyvin tuntemaan kuinka paljon
kuuluu "Herrasväkeen".

Kerran kun palvelustoverini muutti
paikkaa ja häneltä unohtui nenälän-
taloon, niin emäntä ei tahtonut kajo-
ta siihen ja juomalasikin piti keittää
ennenkuin sitä sai käyttää, josta tuo
palvelija oli ennen juonut. Näin
inhottavana olentona sitä pidettiin

vielä senkin jälkeen kun oli poissa,
vaikka tämä sama emäntä oli monta
aterina syönyt hänen valmistamaa
ruokaa. Muuta en minä voinut kun
itkin ja ajattelin, että onko enään
alhaisemmassa asemassa olevaa ihm-
mistä kun on palvelija. Mutta meitä
palvelijoita ei ymmärrä muut kun
se joka itse on palveluttu. — O. N.

Elämisen oikeutta

Kirj. ANNA.

(Jatk.)

JOHDANTO:—Kertomus Suomesta.
Koivulahden rannalla on toisella puo-
len mukkea kartano, toisella puolen
köyhän vaimon mökki. Kertomuksen
alkaessa tuopi köyhä vaimo vanhinta
tytärtään rikkaaseen kartanoon pal-
mentytyksi. Kartanossa valmistel-
laan häitä. Odotetaan emännän si-
sären tytärtä, Ainaa, tulevaksi aut-
tamaan häävalmistuksessa. Aina on
kaupungissa asuvan murarin tytär,
jonka äiti halveksii miestään sentäh-
den, että hän on työmies. On juuri
ollut murarien lakko. Aina ymmär-
täisi isäänsä ja työväen asemaa.

Sii-
neidin syntymäpäiväkemut rika-
kaassa perheessä. Rikkaan maatalon
polka on myöskin kutsuttujen jou-
hantä halpana, syntymä mop momoo
kossa, mutta muu väki pitää häntä
halpana. — Matka kaupungista maal-
le. — Aina saa tietää rikkaiden su-
kulaistensa rikoksista. — Ainaan serku,
Koivulahden Väinö, rakastuu Aina-
naan, jonka tähden Koivulahden em-
näntä ajaa Ainaa pois talosta heti,
sillä Väinö ajetaan naittaa rikkaan
Siiri-neidin kanssa. Häissä Aina
tutustuu Eino Vaaraan. — Eino te-
kee isänsä perinnöittäjäksi ja ajaa
pois kotoa sentähden ettei Eino tah-
do jukea papiksi.

Tällä välin kulkiivat Aino ja
Väinö kohti rantapuistoa. Kum-
pikin olivat ääneti. Aino väliin
vilkahti pelonsekaisesti Väinöön,
joka lujaa puristi häntä kädestä.
Väinö näytti hänestä mielipuo-
lelta. Mitä jos kääntyisi pois?
Miksikä lähinkään hänen mu-
kaansa? Nyt vasta rupesi Aino
tautamaan asemansa. Hän py-
sähti: mutta Väinö veti häntä
väkisin eteenpäin, höpisten jotain
niin kummallista, että ainoa alkoi
yhä enemmän -lottaa. Hän ai-
ko i huutaa, mutta huomasi kau-
hukseen, että olivat jo kulkenet
puiston läpi toiselle laidalle kau-
punkia, missä oli väljän liikettä
näin svkellä ja seutu oli enim-
mäkseen metsikköä.

Pimeä yllätti heidät. Epätoi-
voisesti kamppaili Aino vastaan,
mutta hänellä oli liian vähän voi-
maa. "Voi ajattelematonta, mikä
olin! Miksi uskoin häntä?"
Miksi en heti ymmärtänyt, että
hän on mielipuoli?"

Hämärässä hoippuivat he sinne
tänne. Tätä kamppailua kesti
kauan ja Aino huomasi, että he
vaistomaisesti lähenevät rantaa.
Samassa tunsi hän voimakkaan
heiton, sitten kuului loiskaus...
Hetken kuluttua oli kaikki hiljaa
kuin ei mitään olisi tapahtunut...
Luonto vaiken kätkien kaiken.

Oh syntynyt kauhun hälinä.
Kaksi poikasta oli seuraavana
aamuna löytänyt rannasta kaksi

Minkä nuorena oppii, sen vanhana taitaa

niskentelevää ruumista, jotka oli-
vat kiinni toisiinsa puristuneet.
Ihmishoukko tunkeili lähelle jo-
kainen toista tyrkiken uteliaina
näkemään.

— "Ketä he ovat?" kyseltiin.

Joku vakuutti tuntevansa ruu-
mit. Se oli Eino, joka oli sat-
tumalta paikalle tullut. Hän oli
heti tuntenut Väinön ja lähem-
min katsottuaan myöskin Ainan.
Kuoleman kalpeina lepäsivät he
nyt rannalla. Ainan kullan kel-
taiset hiukset olivat revitty alas,
vaatteet repeytyneet osoittaen
kovaa kamppailua. Kädet olivat
Väinön rinnalla torjuvassa asen-
nossa Väinön rajusti puristaissa
häntä vyötäisiltä.

Katsojiin teki näky surullisen
vaikutuksen. Mutta harva heis-
tä ajatteli sen pitemmälle kuin,
että se oli rakkauttuttu, joka voi
kaksi nuorta ja kaunista ihmistä.

Mutta Eino mieleen jäi tuos-
ta tapauksesta syvempi vaikutus.
Hän käsitti asian vimen. Nyt
Vasta hän voi täydellisesti ymmär-
tää Olavin sanojen merkityk-
sen. Niin masentavan vaikutuk-
sen kuin tämä tapaus hänen te-
kikin, niin voi hän kaikesta huo-
limatta vertailla toisiinsa niitä
olosuhteita missä kumpikin näis-
tä hukkuneista oli kasvanut. Tä-
ssä oli näyte siitä, minkä se hir-
nminen juopa, se säätyero hei-
dän välillään aikaan sai. Poissa
astellessaan vöryivät kyyneliet
Eino silmistä... Sillä, kaiken
muun lisäksi, oli hänkin tuntenut
hellen tunteen sydämessään Ai-
noa kohtaan... Nyt tunsi hän
itsensä enemmän yksinäiseksi
maailmassa kuin koskaan ennen.

Mutta minkä vaikutuksen teki
tämä tapahtuma ylpeään Koivu-
lahden emäntään, Väinön äitiin?
Nyt istui hän kuin tajuton kar-
tanon suuressa ruokasalissa.
Kaikki talon naispalvelijat juok-
sivat edestakaisin minkä ehtivät,
mutta emännän tila pysyi etisel-
lään. Lääkäriin lausunto oli, et-
tä liäksi äkillinen mielenliikutus
on järkyttänyt hermot, vieden
häneltä tajun ja liikuntakyvyn
ehkä ijäksi... Tuo mahtava ja
kiukkuinen luonto ei siis kestä-
nyt iskua, joka koski enimmäin
hänen kunniantuntoonsa.

Eikä tämä tapaus yksin koske-
nut ankarasti Väinön ylpeisiin
vanhempiin. Vielä kipeämmin
koski se Ainan isään, joka oli
murtua surusta, nähtyään tyttä-
rensä ruumiin. Ja väkeroidein
hän huokasi:

"Oh sinä kirottu järjestelmä,
sinä joka kasvatat ihmiset kul-
lan mittapuulla järjettömiksi oli-
oiksi, niin että jos joku heistä
poikkeaa pois sinun mahtisi alta,
niin murhaat sinä heidät... Ja
se voi minun kalleimpiani. Elä-
mä tästä lähtien on enään musta
varjo vaan."

Aina vaan käy sama ratas, aina
musertaa jauhettavaansa aineelli-
nen ja henkinen mylly.

(Loppu).